Vergleichstabelle 2b: Verschiedene Versionen einzelner Kapitel in den Kapitellisten von 809

Capitulare Aquisgranense Nr. 61 + Nr. 63: ***Text in MGH Capit. 1 (mit einigen Varianten)***	***Vergleich: Text von Nr. 62 (in MGH Capit. 1) zum Text von Nr. 61+63***	***Nürnberg Cent. V, App. 96, fol. 35^{v}–37^{v} (9. Jh., 1. Hälfte)*** ***Nr. 61+63***	***Nürnberg Cent. V, App. 96, fol. 37^{v}–38^{v} (9. Jh., 1. Hälfte)*** ***Nr. 62***	***Sélestat 14 (104), fol. 136^{v}–138^{r} (9. Jh., 3. Drittel)*** ***Nr. 61+63***	***Paris Lat. 4995, fol. 35^{r}–37^{r} (10. Jh.)*** ***Nr. 61+62+63?***	***Vatikan Pal. Lat. 582, fol. 24^{v}–26^{r} (10. Jh. 1. Hälfte) / Paris Lat. 9654 (10./11. Jh.), fol. 21^{v}–22^{v} (kleine Schreibvarianten abgesehen)*** ***Nr. 62+(61+63)***
61-Ins. Capitula quae domnus imperator Aquis palatio constituit de illis hominibus qui propter eorum culpas ad mortem diiudicati fuerint, et postea vita eis fuerit concessa, si ipsi iustitiam ab aliis requisierint aut ab eis iustitiam quaerere voluerit, qualiter inter eos iuditium terminetur.	*62-Ins.* Capitula que domnus imperator Aquis palatio constituit in anno nono	*61-Ins.* Item capitula quae domnus imperator aquis palatium constituit, de illis hominibus qui propter eorum culpas ad mortem diiudicati fiunt et postea eis uita fuerit concessa si ipsi iusticiam ab aliis requisierint aut ab eis iusticiam querere uoluerint qualiter inter eos iudicium terminetur.	*62-Ins.* —	*61-Ins.* Capitula quae domnus imperator aquis palatii constituit. De illis hominibus qui propter eorum culpas ad mortem diiudicati fuerint, et postea eis uita fuerit concessa. Sipsi(!) iustitiam ab illis requisierant, aut ab eis iustitiam querere uoluerat qualiter inter illos iuditium terminetur.	*Ins.* ITEM CAPITULA QUE PROPTER IUSTITIAS INTRA PATRIAM FACIENDAS CONSTITVTA SVNT. CAPITULA QVAE DOMNUS IMPERATOR AQVIS PALATIO CONSTITUIT. Cap. I. De illis hominibus qui propter eorum culpas ad mortem diiudicati fuerint et postea uita eius fuerit concessa si ipsi iustitiam ab aliis requisierint aut ab eis iustitiam querere uoluerit qualiter inter eos iuditium terminetur.	*62-Ins*. CAPITVLA QVAE DOMNVS IMPERATOR AQVIS PALATIO CONSTITVIT IN ANNO NONO.
61-1. *Primum omnium de illis causis pro quibus iudicatus fuit ad mortem nullam potest facere repetitionem, quia omnes res suae secundum iudicium Francorum in publico fuerunt vocatae. Et si aliquid in postmodum, postquam ei vita concessa est, cum iustitia adquirere potuerit, in sua libertate teneat et defendat secundum legem. In testimonio non suscipiatur nec inter scabinos **legem iudicandam locum non teneat. Et si ad sacramentum aliquid ei iudicatum fuerit quod iurare debeat, si aliquis ipsum sacramentum falsum dicere voluerit, cum arma contendat. *Placuit nobis de illis causis pro quibus homo iudicatus fuerit ad mortem nulla	*62-28.* Ut postquam quisque ad mortem fuerit iudicatus, neque iudex fiat neque scabinius neque testis neque ad sacramentum recipiatur; sed unde alii iurare debent, ipse semper ad iudicium Dei examinandus accedat.	*61-1.* Primo omnium de illis causis pro quibus iudicatus fuit ad mortem nullam potest facere repeticionem quia omnes res suas secundum iudicium Francorum in puplico fuerunt revocatas. Et si aliquid in postmodum postquam ei uita concessa est cum iusticia adquirere potuerit in sua libertate teneat et defendat secundum legem in testimonium non suscipiatur nec inter scabinos legem iudicandam non teneat. Et si ad sacramentum aliquid diiudicatum fuerit quod iurare debeat si aliquis ipsum sacramentum falsum dicere uoluerit cum arma contendat.	*62-28.* XXVII. Ut postquam quisque ad mortem fuerit iudicatus neque iudex fiat neque scabinus neque testes neque ad sacramentum recipiatur sed unde alii iurare debent ipse semper ad iudicium examinandus accedat.	*61-1.* Primum omnium de illas causas pro quibus iudicatus fuit ad mortem. Nulla(!) potest facere repetitionem, quia omnes res suas secundum iudicium francorum in pubblico fuerint reuocatas. Et si aliquid in postmodum posquam(!) ei uita concessa est cum iustitia adquirere potuerit, in sua libertate teneat, et defendat secundum legem in testimonio non suscipiatur, nec inter scabinos legem iudicandam locum non teneat. Et si a sacramentum aliquid ei iudicatum fuerit quod iurare debeat, si aliquis ipsum sacramentum falsum dicere uoluerit, com(!) arma contendat.	*61-1 (+62-28?).* II. Primum omnium de illis causis pro quibus iudicatus fuit ad mortem nulla potest facere repetitionem quia omnes res suas secundum iuditium francorum in publico fuerunt revocatas et si aliquid postmodum postquam ei uita concessa est cum iustitia adquirere potuerit in sua libertate teneat et defendat secundum legem. In testimonio non suscipiatur nec inter scabineis legem iudicandam locum non teneat et si ad sacramentum aliquid ei iudicatum fuerit quod iurare debeat si aliquis ipsum ad sacramentum aliquid admallauerit ipse semper ad iudicium dei examinandus accedat.	*62-28*. XXVIII. Vt postquam quisque ad mortem fuerit iudicatus neque iudex fiat neque scabinius neque testis nec ad sacramentum recipiatur, sed unde alii iurare debent, ipse semper ad iudicium dei examinandus accedat. *61-Ins./61-1.* XXX. De illis homnibus qui propter eorum culpas ad mortem iudicati fuerint, et postea eis uita fuerit concessa si ipsi iustitiam ab aliis requisierint aut ab eis iustitiam quęrere uoluerint qualiter inter illos iudicium terminetur. Primo omnium de illis causis pro quibus iudicatus fuit ad mortem nullam potest facere repeticionem. Quia omnes res suę secundum iudicium Francorum in publico fuerunt reuocatę, et

potest facere petitionem, quia omnes res suas secundum iudicium scabinorum in publico fuerunt reuocatas... (*Vatikan Chigi F. IV. 75*) **legem teneat. (*Paris Lat. 4628A*)						si aliquid in postmodum postquam ei uita concessa est, *cum iustitia adquirere poterit in sua libertate teneat et defendat secundum legem. In testimonio non suscipiatur, nec inter scabinos ad legem iudicandam locum teneat, et si ad sacramentum aliquid ei iudicatum fuerit quod iurare debeat, si aliquis ipsum sacramentum falsum dicere uoluerit cum **arma contendat. * *Der Satz* cum ... secundum legem *wurde von einem anderen Schreiber am Rand geschrieben. (Vatikan Pal. Lat. 582)* **armis *(Paris Lat. 9654)*
61-2. Si alicui post iudicium scabiniorum fuerit vita concessa, et ipse in postmodum aliqua mala perpetraverit et iustitiam reddere noluerit, dicendo quod mortuus sit et ideo iustitiam reddere non debeat, statutum est ut superiorem iuditium sustineat quod antea sustinere debuit. Et si aliquis adversus eum aliquid male fecerit, secundum aequitatis ordinem licentiam habeat suam iustitiam requirendi de causis perpetratis postquam ad mortem iudicatus est; de praeteritis maneat, sicut supra diiudicatum fuit.		*61-2.* II. Si alicui post iudicium scabiniorum fuerit uita concessa et ipse in postmodum aliqua mala perpetrauerit et iusticiam reddere noluerit dicendo quod mortuus sit et ideo reddere iusticiam non debeat statutum est ut superiorem iudicium sustineat quod antea sustinere debuit. Et si aliquis aduersus eum aliquid mala perpetrauerit secundum equitatis ordinem licentiam habeat suam iusticiam requirendi de causis perpetratis postquam ad mortem diiudicatus est de preteritis maneat sicut supra diiudicatum fuit.		*61-2.* II cap. Si alicui post iudicium scabiniorum fuerit uita concessa et ipse in postmodum aliqua mala perpetrauerit, et iustitiam reddere noluerit, dicendo quod mortuus sit, et ideo iustitiam reddere non debeat. Statutum est ut superior(!) iudicium sustineat, quod antea sustinere debuit. Et si aliquis aduersus eum aliquid male fecerit secundum aequitatis ordinem licentiam habeat suam iustitiam requirendi. De causis perpetratis postquam ad mortem iudicatum est de praeteritis maneat sicut supra iudicatum fuit.	*61-2.* III. Si alicui post iudicium scabiniorum fuerit uita concessa et ipse in postmodum aliqua mala perpetrauerit et iustitia reddere noluerit dicendo quod mortuus sit et ideo iustitiam reddere non debeat statutum est ut superiorem iuditium sustineat quod antea sustinere debuit et si aliquis aduersus eum aliquid male fecerit secundum equitatis ordinem licentiam abeat suam iustitiam requirendi de causis perpetratis postquam ad mortem iudicatus est de preteritis maneat sicut supra diiudicatum fuit.	*61-2.* XXXI. Si alicui post iudicium scabiniorum fuerit uita concessa et ipse in postmodum aliqua mala perpetrauerit et iustitiam reddere noluerit dicendo quod mortuus sit et ideo iustitiam reddere non debeat, statutum est *ut superiorius(!) iudicium sustineat quod antea sustinere debuit, et si aliquis aduersus eum aliquid male fecerit secundum ęquitatis ordinem licentiam habeat suam iustitiam requirendi de causis perpetratis postquam ad mortem iudicatus est, de pręteritis maneat sicut supra diiudicatum fuit. *in superiorem (*Vatikan Pal. Lat. 582*)
61-3. De latrone forbannito: ut liber homo qui eum suscepit XV solidos conponat, et servus CXX percussionibus vapuletur.	*62-3.* De pace latronum. *62-11.* De meziban, ut unusquisque comis alio mandet ut nullus eum recipere audeat; si liber eum susceperit,	*61-3.* III. De latrone forbannito, liber homo qui eum susciperit XV solidos conponat et seruus .CXX. percussionibus uapuletur.	*62-3.* III. De pace latronum. *62-11.* X. De mezeban ut unusquisque comis alium mandet ut nullus recipere audeat si liber eum susciperit solidos	*61-3.* III cap. De latrone forbannito liber homo qui eum susceperit XV solidos conponat et seruus CXX percusionibus uapulet.	*61-3.* IIII. De latrone forbannito ut liber homo qui eum suscepit XV. solidos conponat et seruus CXX. percussionibus uapuletur.	*62-3.* III. De pace latronum. *62-11.* XI. De meziban, id est de latrone forbannito ut unusquisque comes alio mandet ut nullus eum recipere audeat. Si

	solidos XV conponat; si servus, CXX ictus accipiat et insuper dimidium caput tundatur.		XV. conponat si seruus CXX. ictus accipiat et insuper dimidium caput tundat.			liber eum susceperit, solidos XV. conponat, si seruus, CXX. ictus accipiat et insuper dimidium caput eius tondetur. *tondeatur *(Paris Lat. 9654)*
61-4. Ut comes qui latronem in forbanno miserit vicinis suis comitibus notum faciat, eundem latronem a se esse forbannitum, ut illi eum non recipiant.	*62-3.* De pace latronum. *62-11.* De meziban, ut unusquisque comis alio mandet ut nullus eum recipere audeat; si liber eum susceperit, solidos XV conponat; si servus, CXX ictus accipiat et insuper dimidium caput tundatur.	*61-4.* IIII. Comes qui latronem in forbanno miserit uicinis suis comitibus notum faciat eundem latronem a se esse forbannitum ut ille eum non suscipiant.	*62-3.* III. De pace latronum. *62-11.* X. De mezeban ut unusquisque comis alium mandet ut nullus recipere audeat si liber eum susciperit solidos XV. conponat si seruus CXX. ictus accipiat et insuper dimidium caput tundat.	*61-4.* IIII cap. Vt comes qui latronem in forbanno miserit, uicinis suis comitibus notum faciat, eundem latronem a se esse forbannito ut illi eum non recipiant.	*61-4.* (IIII.) Ut comes qui latronem in forbanno miserit uicinis suis comitibus notum faciat eundem latronem a se esse forbannitum ut illi eum non recipiant.	*61-4.* XXXII. Ut comes qui latrones in forbanno miserit uicinis suis comitibus notum faciat eundem latronem a se esse forbannitum ut illi eum non recipiant.
61-5. Ut nullus alius de liberis hominibus ad placitum vel ad mallum venire cogatur, exceptis scabinis et vassis comitum, nisi qui causam suam aut quaerere debet aut respondere.	*62-13.* Ut nullus ad placitum venire cogatur nisi qui causam habet ad querendam, exceptis scabinis.	*61-5.* V. Ut nullus alius de liberis hominibus ad placitum uel mallum uenire cogatur exceptis scabinis et uassis comitum nisi qui causam suam aut querere debent aut respondere.	*62-13.* XII. Ut nullus ad placitum uenire cogatur nisi qui causam habet ad quirendum exceptis scabinis.	*61-5.* V cap. Ut nullus alius de liberis hominibus ad placitum, uel ad mallum venire cogatur, exceptis scabineis, et uassis comitum, nisi qui causam suam aut querere debet, aut respondere.	*61-5.* (IIII.) [U]t nullus alius de liberis hominibus ad placitum uel ad mallum uenire cogatur exceptis scabineis et qui illorum casas(!) querendi aut respondere debent.	*62-13/61-5.* XIII. Vt nullus ad *placitum uenire cogatur nisi qui causam habet ad quęrendam excepto scabinis et uassallis comitum. *palatium *(Vatikan Pal. Lat. 582)*
61-6. Ut testes ad testimonium dicendum praemio non conducantur, et ut nullus testimonium dicat aut sacramentum iuret nisi ieiunus. Et ut testes, priusquam iurent, separatim discuciantur, quid dicere velint de illa re unde testimonium reddere debent.	*62-16.* De testibus, sicut in anterioribus capitulis continetur, ut ieiuni ad placitum veniant, et postquam comederint nec testimonium dicere nec sacramentum iurare possent.	*61-6.* VI. Ut testes, ad testimonium dicendum ut premium non conducatur et ut nullus aut testimonium dicat aut sacramenta iuret nisi ieiunus. Et ut testes priusquam iurent seperatim discuciantur que dicere uellint si de illa re unde testimonium reddere debent.	*62-16.* XV. De testi sicut in anterioribus capitulis continet ut ieiuni ad placitum ueniant et postquam comederint nec testimonium dicere nec sacramentum iurare possint.	*61-6.* VI cap. Vt testes ad testimonium dicendium praemio non conducantur, et nullus aut testimonium dicat, aut sacramenta iuret nisi ieiunus et ut testes priusquam iurent separatim discutiantur, quid dicere vellent de illa re unde testimonium reddere debent.	*61-6.* V. Vt testes ad testimonium dicendum premio non conducatur et nullus ut testimonium dicat aut sacramentum iuret separatim discuciantur quod de illam rem dicere uelint unde testimonium reddere debent.	*62-16/61-6.* XVI. De testibus sicut in anterioribus capitulis *continetur, ut ieiuni ad placitum ueniant et postquam comederint nec testimonium dicere nec sacramentum iurare **possint, et ut priusquam iurent separatim discutiantur. *continet *(Vatikan Pal. Lat. 582)* **possent *(Paris Lat. 9654)*
61-7. Ut nullus quislibet missus noster neque comes neque iudex neque scabineus cuiuslibet iustitiam dilatare praesumat, si statim adimpleta poterit esse secundum rectitudinem; neque praemia pro hoc a quolibet homine per aliquod ingenium accipere praesumat.	*62-17.* Ut nullus praemium recipiat propter iustitiam tollendam.	*61-7.* VII. Ut nullus quislibet missus noster neque comis neque iudex aut scabinus cuiuslibet iusticiam delatare presumat si statim adimpleta fuerit esse secundum rectitudinem neque premia pro hoc a quolibet homine per aliquod ingenium accipere presumat.	*62-17.* XVI. Ut nullus premium recipiat propter iusticiam tollendam.	*61-7.* VII cap. Vt nullus quislibet missus noster neque comes, neque iudex aut scabinos(!) cuiuslibet iustitiam dilatare praesumat, si statim adimpleta poterit esse secundum rectitudinem neque praemia pro hoc a quolibet homine per aliquod ingenium accipere praesumat.	*61-7.* VI. Ut nullus quislibet nostrorum neque comes neque iudex neque scabineis(!) cuiuslibet iustitiam dilatare presumat si statum(!) adimpleta poterit esse secundum rectitudinem neque premia pro hoc a quolibet homine per aliquod ingenium accipere presumant.	*62-17.* XVII. Ut nullus praemium recipiat propter iustitiam tollendam. *61-7.* XXXIII. Vt nullus quislibet missus noster neque comes neque iudex aut scabinus cuilibet iustitiam dilatare pręsumat, si statim adimpleta poterit esse secundum rectitudinem neque pręmia pro hoc a quolibet homine per malum ingenium accipere **praesumat.

						*scabinius *(Paris Lat. 9654)* **praesumant *(Vatikan Pal. Lat. 582)*
61-8. Ut *mercatus die dominico in nullo loco habeatur nisi ubi antiquitus fuit et legitime esse debet. *mercatus in nullo loco... (*Vatikan Chigi F. IV. 75*)	*62-18*. De *mercatis ut in die dominico non agantur, sed in diebus in quibus homines ad opus dominorum suorum debent operari. *mercatis publicis (Vatikan Reg. Lat. 520)	*61-8*. VIII. Ut mercatis die dominico in ullo loco nisi ubi ab antiquitus fuit et legitime esse debet.	*62-18*. XVII. De mercatis ut nullus in die dominico non agat sed in diebus in quibus homines ad opus dominorum suorum debent operari.	*61-8*. VIII cap. Ut mercatus die dominica in nullo loco habentur. Nisi ubi antiquitus fuit et legitime esse debet.	*61-8*. VIII. Ut mercatus die dominico in nullo loco habeatur nisi ubi antiquitus fuit et legitime esse debet.	*62-18*. XVIII. De mercatis ut in die dominico non agantur, sed in diebus quibus homines ad opus dominorum suorum debent operari.
61-9. Ut nullus cogatur ad pontem ire ad flumen transeundum propter telonei causam, quando ille in alio loco conpendiosius illud flumen transire potest. Similiter et in plano campo, *ubi pons nec treiectus est, ibi omnimodis praecipimus ut teloneum non exigatur. *ubi pons nec reiectus non est, ibi omnino praecipicus ut ... (*Vatikan Chigi F. IV. 75*)	*62-19*. De pontibus et viis, ut nullus ubi toloneum accipiat.	*61-9*. VIIII. Ut nullus cogatur ad pontum ire ad fluuium transeundem propter telonei causa quando ille alio loco conpendiosius illut flumen transire potest. Similiter et in plano campo ubi nec pons nec treiectus est ibi omnimodis precipimus ut tellonea non exigatur.	*62-19*. XVIII. De pontibus et uiis ut nullus ibi telloneum accipiat.	*61-9*. VIIII cap. Vt nullus cogatur ad pontem ire ad fuuium(!) transeundem propter telonei causa quando ille in alio loco conpendiosus illud fluuium transire potest.	*61-9*. VII. Vt nullus cogatur ad pontum(!) ire ad flumen transeundi propter teloneis causam quando ille in alio loco conpendiosius illi ut flumen transire potest similiter et in plano campo ubi pons nec treiectus est omnimodis precipimus ut teloneis non exactetur.	*62-19/61-9*. XVIIII. De pontibus et uiis ut nullus ibi toloneum accipiat, et ut nullus cogatur ad pontem ire ad flumen transeundum propter telonei causam quando ille in alio loco conpendiosius illud flumen transire potest.
61-10. Ut presbiter qui sanctum crisma donaverit ad iudicium subvertendum, postquam de gradu suo expoliatus fuerit, manum amittat.	*62-21*. Si presbiter crisma dederit, ab episcopo degradetur et postmodum ad iudicem manu perdat.	*61-10*. X. Ut presbiter qui sanctam crismam donauerit ad iudicium subuertendum postquam de gradu suo spoliatus fuerit manum amittat.	*62-21*. XX. Si presbiter crisma dederit ab episcopo degradetur et postmodum ad iudicem manum perdat.	*61-10*. X cap. Vt presbiter qui sanctam crismam donauerit ad iudicium subuertendum postquam de gradu suo expoliatus fuit manum amittat[d *zw.* a *und* t *getilgt*].	*61-10*. VIIII. Vt presbiter qui sanctum cirsmam(!) donauerit ad iuditium subuertendum postquam de gradu suo expolitus fuerit manum amittat.	*62-21/61-10*. XXI. Si presbiter chrisma dederit ab episcopo degradetur, et postmodum ad iudice manum perdat, si propter iudicium subuertendum hoc fecerit.
61-11. Ut iudices, advocati, *praepositi, centenarii, scabinii, quales meliores inveniri **possunt et Deum timentes, constituantur ad sua ministeria exercenda. *centenarii praepositus, vicarius, scabini ... (*Paris Lat. 4628A*) **possunt constituantur ... (*Paris Lat. 4628A*)	*62-22*. Ut vicedomini, prepositi, advocati boni et veraces et mansueti cum comite et populo eligentur.	*61-11*. XI. Ut iudices aduocati prepositi centenarii uicarii scabinii quales meliores inuenire possunt et Deum timentes constituantur ad sua ministeria exercenda.	*62-22*. XXI. Ut uicedomni prepositi aduocati boni et ueraces et mansueti cum comite et populo eligentur. [*...62-23...*]	*61-11*. XI cap. Vt iudices aduocati praepositi centenarii uicarii scabinii quales meliores inuenire possunt et deum timentes constituantur ad sua ministeria exercenda.	*61-11/62-22*. X. Ut iudices aduocati prepositi centenarii scabinii quales meliores inueniri possunt et deum timentes constituantur ad sua ministeria exerda(!) cum comite et populo elegantur mansueti et boni.	*62-22/61-11*. XXII. Ut iudices, uicedomini, prepositi, aduocati, centenarii, scabinei, boni et ueraces et mansueti cum comite et populo eligantur et constituantur ad sua ministeria exercenda.

Vergleichstabelle 2b: Verschiedene Versionen einzelner Kapitel in den Kapitellisten von 809

_61-12_. Ut nemo propter cupiditatem pecuniae et propter avaritiam suam prius detur pretio *et futura **questione sibi praeparet, ut duplum vel triplum tunc recipiat, sed tunc tantum quando fructum praesens est illos conparet. *ut futuram (_korr. zu_ futurae?) contentione sibi praeparet, ut ... (_Vatikan Chigi F. IV. 75_) **coemptionem (_Paris Lat. 4628A_)	_62-24_. De debitis pauperum anterioribus et negotia facienda antequam fructum collegatur: omnino inantea cavenda. Ut unusquisque presenti anno sive liberum sive servum suum de famis inopia adiutorium prebeat.	_61-12_. XII. Ut nemo propter cupiditatem pecuniae et propter auariciam suam prius detur precio et futuram contentionem sibi preparet ut duplum uel triplum tunc recipiat sed tunc tantum quantum fructum presens est illos comparet.	_62-24_. XXII. Debitum pauperem anterioribus et negotia facienda antequam fructus colligatur omnino inantea cauenda. XXIII. Ut unusquisque presenti anno siue liberum siue seruum suum de famis inopia adiutorium prebeat.	_61-12_. XII cap. Vt nemo propter cupiditate(!) pecunie et propter auariciam suam prius detur pretio et futura, hoc contentione sibi praeparet ut duplum tunc recipiat sed tunc tantum quando fructum[_korr._ fructusn] praesens est illos conparet.	_61-12_. XI. Vt nemo propter cupiditatem pecunie et propter auaritiam suam prius detur pretio et futura questione sibi preparet ut duplum uel triplum tunc recipiat sed tunc tantum quando fructum presens est illos conparet.	_62-24_. XXIIII. De debitis pauperum anterioribus et negotia facienda antequam fructus colligatur omnino inantea cauenda hoc ex ore proprio locuti sumus. Unusquisque presenti anno siue *liberum siue seruum suum de famis inopia adiutorium praebeat. *libera sive serva suum _(Paris Lat. 9654)_ _61-12_. XXXIIII. Ut nemo propter cupiditatem pcunię et propter auaritiam suam prius *detur pretio et futuram coemptionem sibi pręparet ut duplum uel triplum tunc recipiat, sed tunc tantum quando fructus pręsens est illos comparet. *det pretium [pretio _wurde korrigiert_] _(Paris Lat. 9654)_
_61-13_. Ut in locis ubi mallos publicos habere solent, tectum tale constituatur, quod in hiberno et in aestate *ad placitos observandos usus esse possit. *observandos esse possit (_Paris Lat. 4628A_)	_62-25_. Ut loca ubi placita esse debent bene restaurare faciant, sicut ore proprio diximus.	_61-13_. XIII. Ut in locis ubi mallus publicus habere solent tectum tale constituantur quod in hiberno et in state ad placitos obseruandos usus esse possit.	_62-25_. XXIIII. Ut loca ubi placita esse debent bene restaurare faciant sicut ore proprio diximus comitibus nostris.	_61-13_. XIII cap. Vt in locis ubi mallos publicos[_korr._ pliblicos] habere solent, tectum tale constituatur quod in iberno et in stato ad placitos obseruandos usus esse possit[_korr._ potests].	_61-13_. XII. Ut in locis ubi mallos publicos habere solent tectum tale constituantur quod in ibernio et ins(!) stato ad placitos obseruandos usus esse possit.	_62-25/61-13_. XXV. Ut loca ubi placita esse debent bene restaurata fiant, sicut ore proprio diximus quod in hiberno et in aestate ad placitos obseruandos usus esse possit.
_61-14_. Ut sacramenta quae ad palatium fuerunt adhramita in palatio perficiantur; et si consacramentales homines cum ipso venire renuerint, iussione dominica cum indiculo aut sigillo ad palatium venire cogantur.	_62-29_. Sacramenta vero quae ad palatium fuerint iudicata ut ibidem finiantur.	_61-14_. XIIII. Ut sacramenta que ad palatium fuerunt adhramita in palatio perficiantur et si consacramentales homines cum ipso uenire rennuerint iussione dominica aut indiculo aut sigillo ad palatio uenire cogantur.	_62-29_. XXVIII. Sacramenta uero(? uerd?) que ad palatium fuerint iudicata ut ibidem finiantur. Explicit.	_61-14_. XIIII cap. Vt sacramenta que ad palatium adramiuta in palatio perfinienda et sacramentales homines cum ipsi rennuerint iussione dominica aut indiculum(!) aut sigillo ad palacium uenire cogatur.	_61-14_. XIII. Vt sacramenta que ad placitum fuerunt adharamita in palatio perficientur et si cum sacramenta tales homines cum ipso uenire renuerint, iussione dominica cum indiluculo aut sigillo ad placitum uenire cogantur.	_62-29/61-4_. XXVIIII. Sacramenta uero quae ad palatium fuerint iudicata ibidem finiantur et si consacramentales homines cum ipso uenire rennuerint, iussione dominica aut indiculo ad palatium uenire cogantur.
_63-1_. De ecclesiis non bene restauratis.	_62-1_. De ecclesiis nondum bene restauratis.	_63-1_. XV. De ecclesiis no bene restauratis.	_62-1_. I cap. De ecclesiis nondum bene restauratis.	_63-1/62-1_. XV cap. De ecclesiis nondum restauratis.	_63-1/62-1_. XV. De ecclesiis nondum bene restuiratas(!).	_62-1/63-1_. I. De ecclesiis non bene restauratis.
_63-2_. De causis que cotidie non cessant.	_62-2_. De causis quae cotidie non cessant.	_63-2_. XVI. De causis que cotidie non cessant.	_62-2_. II. De causis que cotidie non cessant.	_63-2/62-2_. XVI cap. De causis que cotidie non cessant.	_63-2/62-2_. (XV.) De causis que cotidie non cessant.	_62-2/63-2_. II. De causis quae cotidie non cessant.

Vergleichstabelle 2b: Verschiedene Versionen einzelner Kapitel in den Kapitellisten von 809

63-3. De concordia fidelium nostrorum.	*62-4*. De concordia fidelium nostrorum.	*63-3*. XVII. De concordia fidelium nostrorum.	*62-4*. IIII. De concordia [*Ein Wort* (nostrorum*?) scheint radiert zu sein.*] fidelium.	*63-3/62-4*. XVII cap. De concordia fidelium nostrorum.	*63-3/62-4*. XVI. De concordia fidelium nostrorum.	*62-4/63-3*. IIII. De concordia fidelium nostrorum.
63-4. De fugitivis quos non cessant recipere et abscondere.	*62-5*. De fugitivis quos non cessant recipere et abscondere.	*63-4*. XVIII. De fugitiuis quos non cessant recipere et abscondere.	*62-5*. V. De fugitiuis quos non cessant recipere et abscondere.	*63-4/62-5*. XVIII cap. De fugitiuis qui non cessant recipere et abscondere.	*63-4/62-5*. (XVI.) De fugiuis(!) qui non cessant recipere et abscondere.	*62-5/63-4*. V. De fugitiuis quos non cessant recipere et abscondere.
63-5. De vagis peregrinis.	*62-6*. De vagis peregrinis.	*63-5*. XVIIII. De uagis peregrinis.	*62-6*. VI. De uagis peregrinis.		*63-5/62-6*. XVII. De nauigiis(!) peregrinis.	*62-6/63-5*. VI. De uagis peregrinis qui propter deum non uadunt.
63-6. De homicidiis.	*62-7*. De homicidiis.	*63-6*. XX. De homicidiis.	*62-7*. VII. De homicidiis.	*63-6/62-7*. XUIIII cap. De omecidiis.	*63-6/62-7*. (XVII.) De homicidiis.	*62-7/63-6*. VII. De homicidiis.
63-7 De monetis statutum est ut nullus audeat denarium merum et bene pensantem reiectare; et qui hoc facere presumpserit, si liber fuerit, bannum componat, si servus, corporali disciplina subiaceat. Et in cuiuscumque comitatum et potestate inventum fuerit et denarius ex dominica moneta bene merus et pensantes reiectaverit, episcopus, abba aut comes, in cuiuslibet potestate ut diximus inventi fuerit et hoc emendare distullerint, honore priventur. *63-8*. De mensuris modiorum vel sistariorum.	*62-8*. De monetis et mensuris modiorum vel sistariorum.	*63-7* XXI. De monetis statutum est ut nullus audeatur denarium merum et bene pensantem reiectare et qui hoc facere presumpserit si liber fuerit bannum conponat. Si seruus corporali disciplina subiaceat. Et in cuiuscumque comitatum et potestate inuentum fuerit et denarius ex dominica moneta bene merus et pensantes reiectauerit episcopus abba aut comes in cuiuslibet potestate ut diximus inuenti fuerit et hoc emendare distullerint honore priuentur. *63-8*. XXII. De mensuris modiorum uel sistariorum.	*62-8*. VIII. De monetis et mensura modiorum uel sistariorum.	*62-8*. XX cap. De monetis siue mensuris modiorum et sextariorum.	*62-8*. XVIIII. De monetis siue mensuris modiorum et sestariorum.	*62-8*. VIII. De monetis et mensuris modiorum et sextariorum.
63-9. De beneficiis nostris non bene condrictis.	*62-9*. De beneficiis nostris non bene condrictis.	*63-9*. XXIII. De beneficiis nostris non bene condrictis.	*62-9, 10*. VIIII. De beneficiis nostris non bene condrictis et de clericis et uassallis, ut nullus sine licentia domini sui recipiat.	*63-9/62-9*. XXI cap. De beneficiis non bene restaura.	*63-9/62-9*. XX. De beneficiis nostris non bene constructis.	*62-9*. VIIII. De beneficiis nostris non bene condrectis, et ut nonae uel decimę per omnia donentur.
	62-10. De clericis et vassallis ut nullus sine licentia domini sui recipiatur.		*62-9, 10*. VIIII. De beneficiis nostris non bene condrictis et de clericis et uassallis, ut nullus sine licentia domini sui recipiat.			*62-10*. X. De clericis et uassallis ut nullus sine licentia domini sui recipiatur.
	62-12. Ut nullus absque iusticia pauperem et inopem expoliare presumat.		*62-12*. XI. Ut nullus absque iusticia pauperem et inopem spoliare presumat.			*62-12*. XII. Ut nullus absque iusticia pauperem et inopem expoliare praesumat.

	_62-14_. Ut nullus audeat prestare adiutorium *ei qui male facit. *iniquo (_Vatikan Reg. Lat. 520_)		_62-14_. XIII. Ut nullus audeat prestare adiutorium ei qui malum facit.			_62-14_. XIIII. Vt nullus audeat pręstare adiutorium ei qui male facit aut respondere.
	_62-15_. Ut missi nostri per Dei misericordiam viriliter in omnibus agant.		_62-15_. XIIII. Ut missi nostri per Dei misericordiam uiriliter in omnibus agant.			_62-15_. XV. Ut missi nostri *per dei misericordiam uiriliter in omnibus agant. *per misericordiam _(Paris Lat. 9654)_
	_62-20_. Ut omnes iuditium Dei credant absque dubitatione.		_62-20_. XVIIII. Ut omnes iudicium Dei credant absque dubitatione.		_62-20_. XXIIII. Vt omnis homo iudicium dei credat absque ulla dubitatione.	_62-20_. XX. Ut omnes *iudicium credant absque dubitatione. *iudicio _(Paris Lat. 9654)_
	_62-23_. Si vero advocatus sacramentum contra alium habuerit et iurare non potuerit, propter hoc beneficium suum non perdat.		_62-23_. (XXI.) Si uero aduocatus contra alium sacramentum habuerit et iurare non potuerit propter hoc beneficium suum non perdat.		_62-23_. XIIII. Si uero aduocatus sacramentum contra alium habuerit et iurare non potuerit aut aliquid per iustitiam reddiderit propter hoc beneficium non perdat.	_62-23_. XXIII. Si uero aduocatus sacramentum contra alium habuerit et iurare non potest propter hoc beneficium suum non perdat.
	_62-26_. De traditionibus ut in abscondito non fiant propter conturbationes diversas.		_62-26_. XXV. De traditionibus ut in abscondito non fiant propter conturbationis diuersas.		_62-26&27_. XVIII. De traditionibus seu comparationibus ut nullus in absconso non faciat.	_62-26_. XXVI. De traditionibus ut in abscondito non fiant propter contentiones diuersas.
	_62-27_. Ut nullus conparationem faciat cum paupere dolose nisi per iusticia.		_62-27_. XXVI. Ut nullus conparationem faciat cum paupere dolose nisi per iusticiam.			_62-27_. XXVII. Ut nullus comparationes faciat cum paupere dolose nisi per iustitiam.
63-10. De hospitalitate et susceptione iterantium tam missorum nostrorum quam relicorum bonorum hominum.		63-10. XXIIII. De hospitalitate et susceptione iterantium tam missorum nostrorum quam reliquorum bonorum hominum.		_63-10_. XXII cap. De hospitalitate et susceptione iterantium tam missorum nostrorum quam reliquorum bonorum hominum.	_63-10_. XXI. De ospitalitate et susceptione iterantium tam missorum nostrorum quam relicorum bonorum ominum.	_63-10_. XXXV. De hospitalitate et susceptione iterantium tam missorum nostrorum quam reliquorum bonorum hominum.
63-11. Quod missos nostros ad vicem nostram mittimus.		63-11. XXV. Quod missus nostros ad uicem nostram mittimus.		_63-11_. XXIII cap. Quod missos nostros ad uicem nostram mittimus.	_63-11_. XXII. Quod missos nostros ad uicem nostram mittimus.	_63-11_. XXXVI. Quod missos nostros ad uicem nostram mittimus.
63-12. De illis qui vinum et annonam vendunt antequam colligantur et per hanc occasionem pauperes efficiantur.	(_62-24_. De debitis pauperum anterioribus et negotia facienda antequam fructum collegatur: omnino inantea cavenda. Ut unusquisque presenti anno sive liberum sive servum suum de famis inopia adiutorium prebeat.)	63-12. XXVI. De illis qui uinum et annonam uendunt antequam colligantur et per hanc occasionem pauperes efficiantur.	(_62-24_. XXII. Debitum pauperem anterioribus et negotia facienda antequam fructus colligatur omnino inantea cauenda.)	_63-12_. XXIIII cap. De illis qui uinum et annonam uendunt antequam colligantur et per hanc occasionem pauperes efficiantur.	_63-12_. XXIII. De illis qui uinum et anonam uendunt antequam colligant et per hanc occasionem pauperes efficiunt.	_63-12_. XXXVII. De illis qui *uinum et annonam uendunt antequam colligantur et per hanc occasionem pauperes efficiuntur. *annonam et uinum _(Vatikan Pal. Lat. 582)_

63-13 De iudeis constitutum est, ut si aliquis iudeus super christiano propter suam querellam aliquid interpellaverit et cum testibus fuerit ei iudicatum adprobare, III. testes ideonei cristiani illi sufficiant, et habeat iudeus secundum estimationem rei IIII. aut VIIII. aut VII. Si vero christianus iudeum interpellare voluerit et de qualibet re, similiter cum tribus testibus idoneis christianis vel tribus iudeis illi sufficiat. Statutum est, ut nullus de iudeis in die dominica christianum hominem in suo opere collocare presumat; et si repertum fuerit et conlocaverit, perdat ipse iudeus quod proinde dederit, et ipse christianus fiat correptus, ita ut alii in die dominica opus servili agere non audeant.		63-13 XXVII. De iudeis constitutum est ut si aliquis iudeos super christiano propter suam querellam aliquid interpellauerit et cum testibus fuerit ei iudicatum adprobare .III. testes ideonei christiani illi sufficiaut et habeat iudeus secundum estimationem rei .IIII. aut .VIIII. aut .VII. Si uero christianus iudeum interpellare uoluerit et de qualibet re similiter cum tribus testibus idoneis christianis uel tribus iudeis illi sufficiat. Statutum est ut nullus de iudeis in die dominica christianum hominem in suo opere collocare presumat et si repertum fuerit et conlocauerit perdat ipse iudeus quod proinde dederit et ipse christianus fiat correptus ita ut alii in die dominica opus seruili agere non audeant.		*Daran schließen* XXV cap. *(= MGH Capit. 1, Nr. 167 [Capitula Francica], c. 2) und* XXXIIII cap. *(= ebd. c. 3).*		